

Trakų gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo 2021 m. išvados ir rekomendacijos

Išvados

2021 m. giluminiam (teminiam) nagrinėjimui ir tobulinimui Trakų gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo koordinavimo grupės nariai pasirinko įsivertinimo 2 srities „Ugdymasis ir mokinių patirtys“ 2.2.temą „Vadovavimas mokymuisi“, 2.2.2.rodiklį „Mokymosi organizavimas“, raktinius žodžius – **Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas.**

- 12,1 procentai mažiau mokytojų nurodė, kad aiškindami mokiniams temas ir skirdami užduotis, atsižvelgdami į mokinių gebėjimus bei darbo tempą, leidžia jiems pasirinkti skirtingo sudėtingumo užduotis, skirtingą jų skaičių ir apimtį. 13,4 procentais mažiau mokytojų atsakė darantys tai dažnai.
- 4,6 procentų daugiau mokytojų atsakė, kad, organizuodami mokymą(si), leidžia mokiniams pasirinkti užduočių atlikimo būdus (raštu, žodžiu, savarankiškai, su draugo pagalba, naudojantis papildoma medžiaga ir priemonėmis, pvz. skaičiuotuvais, žemėlapiais, lentelėmis, žodynais ir kt.).
- Net 29,9 procentais padidėjo skaičius mokytojų, kurie atsakė, kad skirdami užduotis mokiniams jie atsižvelgia į mokinių skirtybes (amžiaus tarpsnio, asmeninius ir ugdymosi poreikius, interesus, gebėjimus).
- 24,6 procento padidėjo mokytojų, teigiančių, kad jie skatina mokinius kelti individualius, su jų galimybėmis, interesais ir siekiais derančius ugdymosi tikslus.
- 8,8 procentais padidėjo mokytojų, kurie organizuodami mokymą(si) visada arba dažnai, atsižvelgdami į mokinių poreikius ir gebėjimus taiko įvairius nenuolatinius mokinių pergrupavimo pagal jų mokymosi poreikius būdus.
- 4,6 procentų daugiau mokinių atsakė, kad mokytojai aiškindami jiems temas ir skirdami užduotis, atsižvelgdami į jų gebėjimus bei darbo tempą, leidžia jiems pasirinkti skirtingo sudėtingumo užduotis, skirtingą jų skaičių ir apimtį.
- 20,6 procentų daugiau mokinių atsakė, kad organizuodami mokymą(si) mokytojai leidžia jiems pasirinkti užduočių atlikimo būdus (raštu, žodžiu, savarankiškai, su draugo pagalba, naudojantis papildoma medžiaga ir priemonėmis, pvz. skaičiuotuvais, žemėlapiais, lentelėmis, žodynais ir kt.).
- 18,4 procentais padidėjo skaičius mokinių, atsakiusių, kad mokytojai, skirdami užduotis mokiniams, atsižvelgia į mokinių skirtybes (amžiaus tarpsnio, asmeninius ir ugdymosi poreikius, interesus, gebėjimus).

- 12 procentų padaugėjo mokinių, teigiančių, kad mokytojai, organizuodami mokymą(si) visada, atsižvelgdami į mokinių poreikius ir gebėjimus taiko įvairius nenuolatinius mokinių grupavimo pagal jų mokymosi poreikius būdus.
- Mokinių, teigiančių, kad mokytojai, klasių vadovai skatina juos keltis individualius, su jų galimybėmis, interesais ir siekiais derančius ugdymosi tikslus, skaičius išliko toks pats – 48 procentai, tačiau 7,1 procentais padaugėjo atsakiusiųjų, kad mokytojai daro tai dažnai.

Remiantis apibendrintais mokytojų ir mokinių anketų atsakymų duomenimis, galima teigti, kad mokytojų pastangos diferencijuoti ugdymo turinį turėjo teigiamą poveikį ir padaryta pažanga – mokytojai daugiau dėmesio skiria mokymo(si) diferencijavimui, individualizavimui ir suasmeninimui. Pokytis matomas, palyginus 2021 m. kovo mėn. ir 2021 m. gruodžio mėn. mokinių ir mokytojų atliktų analogiškų anketų rezultatus. Mokinių atsakymai aiškiai rodo, kad mokytojai ugdymo turinio diferencijavimui skiria daugiau dėmesio. Tačiau neramina tai, kad sumažėjo mokytojų, teigiančių, kad aiškindami mokiniams temas ir skirdami užduotis, atsižvelgdami į mokinių gebėjimus bei darbo tempą, leidžia jiems pasirinkti skirtingo sudėtingumo užduotis, skirtingą jų skaičių ir apimtį.

Šiuos pokyčius rodo Gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo dokumentai, t.y. Google Forms klausimynų ir kitų formų kūrimo priemone sukurtos anketos ir jų rezultatus rodančios diagramos.

Rekomendacijos

Organizuoti mokymą(si), diferencijuojant užduotis pagal mokinių gebėjimus bei darbo tempą, leisti jiems pasirinkti skirtingo sudėtingumo užduotis, skirtingą jų skaičių ir apimtį, laiką skirtą užduotims atlikti.

Toliau siekti suasmeninti mokymąsi, t. y. skatinti aktyvų mokinių dalyvavimą keliant individualius, su kiekvieno mokymosi galimybėmis, interesais ir siekiais derančius ugdymosi tikslus, renkantis temas, užduotis, problemas, mokymosi būdus ir tempą.

Ugdomąją veiklą, turinį, tempą stengtis parinkti pagal mokinių poreikius, gebėjimus, mokymosi stilių.

Stengtis naudoti skirtingas mokymo bei lavinimo priemones (vadovėlius, pratybų sąsiuvinius, dalomąją medžiagą ir kt.), taikyti skirtingus atsiskaitymo būdus (žodžiu ir raštu; testai; kūrybinės užduotys ir kt.).

Stengtis mokiniams pasiūlyti kelias pamokos, projektinio darbo veiklos formas ir leisti mokiniams jas pasirinkti, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus.

Planuojant pamokas, atsižvelgti į ugdymo turinį, pamokos struktūrą ir kartu su mokiniiais aptarti, kokiose pamokose jie gali pasirinkti veiklos formas.

Sudaryti mokiniams galimybę ugdyti savo individualius gebėjimus, rinktis grupę, dalytis vaidmenimis, diskutuoti, reikšti savo nuomonę.

Pamokoje skirtingų gebėjimų mokiniams mokytojai turėtų kelti skirtingus mokymosi tikslus, skirti skirtingo sudėtingumo užduotis, siekti, kad kiekvienas mokinyas pasiektų mokymosi sėkmę savo lygyje. Mokytojas nuolat turėtų sekti mokinių veiklą, įtraukti į mokymąsi kiekvieną vaiką, įvairių gebėjimų mokinius.

Kiekvieną darbą sudaryti taip, kad būtų ir lengvesnių ir sudėtingesnių užduočių. Būtina, kad būtų užduočių arba užduočių dalių, kuriose jas atliekant pakaktų tik paprasčiausių (elementariausių) žinių taikymo. Tai darant būtina mokiniams akcentuoti tas užduotis arba užduočių dalis, įvardinti mokiniams, kad tokios (lengvesnės ir sudėtingesnės užduotys) yra.

Įvardinti mokiniams taikomus metodus, supažindinti su jų pavadinimais, kad mokiniai suprastų ir žinotų, kad jie dirba naudojant įvairius metodus bei taikant įvairias darbo formas.

Taikant bendradarbiavimo metodą turi būti numatyta jo nauda, kiekvieno mokinio įdirbis, įsitraukimas į veiklą, išnaudota pagalba draugui, numatyta atsakomybė už partnerio veiklą ir už bendrą darbą, vaidmenų paskirstymas, atsiskaitymas.

Tuo pačiu skatinti gabesnių mokinių pažangą parenkant jiems įdomesnių užduočių taikant žinių analizę bei sintezę, kūrybiškumą, loginį mąstymą.

Užduotys mokiniams turėtų būti įvairios, nesikartojančios, nemonotoniškos, žadinančios mokinių dėmesį. Paaiškinama, ką mokiniai turi išmokyti, pakartoti ir atlikti. Užduotys, nurodymai ir aiškinimai kiekvienam mokiniui formuluojami aiškiai, tinkamai, suprantamai. Tokiu būdu mokytojas ir tinkamai organizuotas mokymo(si) procesas padės pagerinti vaiko pažangą.

Kiekvieną pamoką mokytojas turėtų panaudoti bent po 2-3 skirtingus metodus mokinių susidomėjimo sužadinimui, įsitraukimui į veiklas, naujo ugdymo turinio pristatymui, išėtos medžiagos pakartojimui ir įtvirtinimui.

Visas pamokas galima integruoti su bet kuriuo gimnazijoje dėstomu dalyku, taip pat karjeros specialistu, bibliotekos vedėja, psichologu. Tokios pamokos gali vykti ne tik gimnazijos teritorijoje, bet ir už jos ribų, įvairiose ugdymo erdvėse.

Pabrėžti kitų dalykų integravimą, tarpdalykinių ryšių svarbą, naudą. Būtinai įvardinti integraciją.

Taikant mokymąsi įvairiose aplinkose būtina akcentuoti tokių veiklų naudą bei prasmę, iš anksto su mokiniiais aptarti mokymosi siekius ir uždavinius, kad vystant į tokią pamoką mokiniai turėtų aišku veiksmų planą, ko išmoks ir ką turės atlikti, ką įsidėmėti, ką atsiminti. Būtina taikyti

tokių užsiėmimų refleksiją (grįžtamąją ryšį), įvardinti mokiniams, kad tai yra veikla kitokiose erdvėse.

Dalykų mokytojams ir klasių vadovams organizuoti netradicines pamokas, įvairią projektinę veiklą ir taikyti kuo įvairesnius mokymo metodus, kurie padės mokiniams veikti naujose nestandartinėse situacijose.

Parengė gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo koordinavimo grupė: Daiva Bernatavičienė, Vincenta Diugevič, Jurgita Lapuchovienė, Ilona Balkuvienė, Alina Špakauskienė, Teresa Mikonskaja, Rita Šakevičienė